

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКА МАЙБУТНЬОГО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Випуск 2(10), 2022

Мукачево

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(Протокол №10 від 19.12.2022 р.)

Головний редактор:

Гоблик Володимир Васильович – доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України, перший проректор, Мукачівський державний університет

Заступник головного редактора:

Молнар Тетяна Іванівна – голова Наукового товариства студентів, аспірантів, молодих вчених, Мукачівський державний університет

Відповідальний секретар:

Гранчак Олена Василівна, Мукачівський державний університет

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Кабаций Василь Миколайович – к. ф-м. н., доцент;

Кобаль Василь Іванович – к. пед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;

Козарь Оксана Петрівна – д-р. т. н., академік Української технологічної академії (м. Київ), професор кафедри інженерії, технологій та професійної освіти;

Корнієнко Інокентій Олексійович – д-р. психол. н., професор, доцент кафедри психології;

Лужанська Тетяна Юрївна – к. географічних наук, доцент;

Малець Олександр Омелянович – д-р. і. н., доцент;

Мілашовська Ольга Іванівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та музейної справи;

Моргун Алла Володимирівна – к. філол. н., доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій;

Попович Наталія Михайлівна – д-р. пед. н., доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва;

Прокопович Лідія Сигізмундівна – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій;

Проскура Володимир Федорович – д-р е. н., професор;

Реслер Марина Василівна – д-р е. н., професор, академік Академії економічних наук, декан факультету економіки, управління та інженерії;

Стегней Маріанна Іванівна – д-р. е. н., професор кафедри економіки та фінансів;

Теличко Наталія Вікторівна – д-р. пед. н., професор, завідувач кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання;

Товканець Ганна Василівна – д-р пед. н., професор, завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти;

Фізеші Октавія Йосипівна – д-р. пед. н., професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту;

Черепаня Наталія Іванівна – к. пед. н., доцент, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти;

Черничко Тетяна Вікторівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри економіки та фінансів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко Н. В. Виховання здоров'язбережувальної поведінки старших дошкільників у взаємодії дошкільних навчальних закладів і сім'ї. 13.00.07 / Н. В. Андрущенко. – Умань, 2017. – Режим доступу: <https://nauka.udru.edu.ua>. (Дата звернення: 21.01. 2021).
2. Нестеренко В. В. Проблема виховання у дошкільників навичок здорового способу життя / В. В. Нестеренко // Наука і освіта. – 2015. – № 9. – С. 138-143.
3. Субота Н. Здоров'я через освіту / Н. Субота // Науковий світ: атестаційний вісник. – 2007. – № 4. – С. 20-21.
4. Шепенюк І. М. Впровадження в суспільну свідомість переваг здорового способу життя, формування національного культу соціально активної, фізично здорової та духовно багатой особистості / І. М. Шепенюк // Основи здоров'я і фізична культура. – 2005. – № 3. – С. 11-12.

УДК 373.3.091.33-028.22:004.031.42(045)

Кузьма О.І.

здобувачка другого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 «Початкова освіта»,
Мукачівський державний університет

Мочан Т.М.

кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРКАТНИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У статті розглянуто сутність і особливості використання інтерактивних методів навчання. Розкрито особливості застосування їх на уроках в початкових класах.

Ключові слова: освіта, інтерактивні методи, інновації, початкова школа.

In this article the essence and features of using interactive teaching methods have been analyzed. The peculiarities of the irapplication in primary grade lessons have been explored.

Key words: education, interactive methods, innovations, primary school.

У зв'язку з докорінними змінами у системі вітчизняної освіти виникла необхідність в удосконаленні методів, прийоми та засоби навчання, від яких залежить значні зміни у роботі вчителя та школи в цілому. Адже, сучасне суспільство висуває нові вимоги до освіти, однією з яких є підготовка особистостей, які спроможні приймати важливі та критичні рішення, знаходити спосіб спілкування в новому оточенні людей. Активність, самостійність, творчість, здатність адаптуватися до стрімких змін – ці риси особистості стають найважливішими на сучасному етапі історичного розвитку суспільства, а їх формування потребує реалізації нових підходів до організації освітнього процесу.

Освіта відіграє важливу та вирішальну роль у всьому світі. Протягом багатьох років використання підручників було традиційним методом навчання. Проте, з кожним разом світ розвивається та вдосконалюється, а отже, і освітній процес повинен досягнути нових змін, підходів з урахуванням інтерактивного середовища навчання.

Одним з основних методичних інновацій є інтерактивні методи навчання. Слово «інтерактив» прийшло до нас із англійської мови «interact». «Inter» – це «взаємний», «act» – діяти. Отож, інтерактивне навчання – це спеціальна форма пізнавальної діяльності, яка має конкретну мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожний учень відчує свою впевненість, успішність та спроможність.

Суть інтерактивного навчання полягає у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і учень і вчитель є рівноправними, рівнозначними, рівнопотужними суб'єктами освітнього процесу, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють.

Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, вирішення проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації. Воно ефективно сприяє формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, дає змогу педагогу стати справжнім лідером дитячого колективу [3, с. 7].

Для чіткішого розуміння важливості інтерактивності навчання педагоги порівнюють його з раніше відомим пасивним й активним навчанням. Якщо говорити про пасивний метод, то це форма навчання, коли вчитель є основною особою, що керує ходом уроку, а учні виступають в ролі пасивних слухачів. З точки зору сучасних технологій, пасивний метод є малоефективним, але має свої переваги: підготовка до заняття з боку викладача відносно легка та є

можливість викладу великого обсягу матеріалу. Щодо активного методу навчання – це процес, в якому вчитель та учні активно взаємодіють одне з одним. Вони є не пасивними слухачами, а завзятими учасниками і знаходяться на рівних правах з вчителем.

Виходячи з цього порівняння, можна зробити висновок, що активний метод навчання є більш ефективним. Оскільки швидкість та різноманіття перетворень відбувається постійно, висуваються нові вимоги до навчальної діяльності здобувачів освіти. Тому в навчальному процесі віддається перевага самостійній роботі учнів, розвитку її особистісних інтересів та самовираженню.

Інтерактивне навчання формує умови успішної пізнавальної діяльності, створює позитивні емоції, навички групових і командних робіт, розвиток творчих здібностей школярів. Існують різні підходи до класифікацій даних методів [2, с. 10].

Щодо застосування інтерактивних методів на уроках в початкових клас, то процес навчання повинен здійснюватися шляхом використання фронтальних та кооперативних форм організації освітньої діяльності учнів, інтерактивних методів. Найчастіше використовують такі:

1. При фронтальній формі такі технології: «Мозковий штурм», «Мікрофон», «Незакінчене речення».
2. При кооперативній: робота в парах та групах.
3. Інтерактивні ігри: «Угадай, хто я», «Рольова гра», «Крокодил» та ін.
4. Технології навчання у дискусії: «Обери позицію», «Зміни позицію», «Безперервна шкала думок».

Уроки з використанням указаних інтерактивних методів проходять цікаво, продуктивно, сприяють формуванню впевненості в учнів. Окрім цього, відбувається розвиток світогляду та творчих здібностей, пізнавальних інтересів, формування характеру. Такі методи змушують дітей бути активним учасником навчального процесу, що дозволяє уникнути розумового навантаження і надмірної втоми.

Виходячи з цього, необхідно зрозуміти, що вчителю потрібно на практиці використовувати інтерактивні методи роботи з учнями молодшого шкільного віку. Адже, ці методи дозволяють підвищити навчальну мотивацію, рівень організованості та сформованості мотивації в учнів, а також розвинути логічне мислення та розкрити в них творчі здібності.

Перш за все, кожен з учнів повинен усвідомити, чого досяг на певному етапі навчання, що знає, вміє, як оперує цими знаннями та зумів осмислити, як збагатився його досвід у процесі навчання. Адже, інтерактивні методи не можуть бути «мистецтвом заради мистецтва» – вони повинні чітко реалізувати ціль заняття, мають підвести до очікуваних результатів. З іншого боку, сама

суть інтерактивності вводить елемент непередбачуваності. Отже, результат є, з одного боку, ефектом рівня підготовки зі сторони ведучого (педагога), а з іншого – наслідком цілої гами реакцій, які виникають під час заняття. Навчальна група не є лише сумою індивідуумів, для яких ведучий проводить заняття – завдяки цим методам група створює нову творчу освітню якість [1, с. 63].

Окрім цього, особливістю інтерактивного навчання є підготовка дитини до життя. Вчитель повинен так активізувати урок, щоб учні отримали основні пізнавальні вміння і навички. На заняттях, школярі мають можливість комунікувати, висловлювати власні ідеї, обмінюватися думками з однокласниками. Також з'являється можливість позбавити в учнів закомплексованості, зацікавити їх навчальним матеріалом. Адже, саме на таких уроках, діти активно проводять час, радіють, спілкуються, вчаться працювати в групі та висловлювати свої власні думки. Крім того, інтерактивне навчання дає можливість досягти такої атмосфери в класі, яка краще сприяє співробітництву, партнерству, порозумінню, доброзичливості, створює комфортні умови та спокійне емоційне середовище для того, щоб викликати інтерес та мотивацію до навчання.

Важливо зазначити те, що використання інтерактивних методів навчання веде до фахового зростання самого вчителя. Адже, під час роботи кожний педагог має змогу аналізувати результати своєї роботи, своїми індивідуальними якостями впливати на становлення учнів. При підготовці, знаходити більш ефективні методи викладання предмету. Тому що, різноманітність методів інтерактивного навчання дозволяє вчителю доцільно підібрати основні методи саме для конкретної теми, а також відповідно до рівня знань учнів. Перевагою є те, що за один і той же проміжок часу можна виконати більший обсяг роботи, досягти високого результату засвоєння матеріалу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інтерактивні методи навчання: навч. посібник / за заг. ред. П. Шевчука; П. Фенриха. – Щецін: Вид-во WSAP, 2005. – 170 с.
2. Кобернік С. Г. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посібник для вчителя / С. Г. Кобернік, Р. Р. Коваленко, О. Я. Скуратович. – Київ: Навчальна книга, 2005. – 319 с.
3. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник / О. І. Пометун, А. В. Пироженко; за ред. О. І. Пометун. – Київ: А.С.К., 2004. – 192 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>